

Informace pro vás

Váš pomocník pro sledování a vyhodnocování správného růstu

Percentilové růstové grafy představují pro uživatele přínosný a oblíbený způsob vyjádření růstových norem. Každému dětskému lékaři i rodičům by měly tyto grafy pomoci průběžně hodnotit všechna základní růstová data dítěte od narození až do jeho osmnácti let. Pomocí těchto grafů lze současně zhodnotit, zda dítě roste podle svého růstového dědičného potenciálu. Z tohoto důvodu je třeba do grafů zaznamenat výšku matky a otce.

Vodorovná osa (osa „X“) percentilového grafu vyjadřuje věk v letech. Svislá osa (osa „Y“) tělesnou výšku v centimetrech. Prostřední tučná křivka, zvaná 50. percentil, ukazuje v jednotlivých letech růstu střední tělesnou výšku. Je-li výška dítěte na 50. percentilu, 50 % stejně starých dětí je větších a 50 % je menších.

Číslo percentilu vyjadřuje, jaké procento dětí má tělesnou výšku nižší, než vymezuje příslušná křivka. Pokud je výška dítěte na 25. percentilu, znamená to, že 25 % dětí stejného věku a pohlaví je menších. Zároveň z toho vyplývá, že 75 % dětí stejného věku a pohlaví je vyšších.

Pásmo střední tělesné výšky je omezeno mezi 25. a 75. percentilem. V rozmezí tohoto pásma se nachází polovina dětí.

Děti s malou výškou se nacházejí pod 3. percentilem.

Percentilový graf také slouží k dlouhodobému sledování růstu. Zdravé dítě obvykle mezi třetími narozeninami a začátkem puberty svoje pásmo výšky v percentilovém grafu nemění. Rovnoměrný růst podél určité křivky růstového grafu svědčí pro dlouhodobě příznivý zdravotní stav dítěte.

Předpověď dospělé tělesné výšky

Při výpočtu se vychází ze skutečnosti, že rozdíl průměrné výšky mezi dospělými muži a ženami činí 13 cm. Rodič téhož pohlaví (otec/syn, matka/dcera) předává dítěti vloh, která odpovídá jeho vlastní výšce, rodič opačného pohlaví dítěte (otec/dcera, matka/syn) vloh o 13 cm zvyšuje (matka/syn) nebo snižuje (otec/dcera).

Jak tedy spočítáme, jakou vloh pro tělesnou dospělou výšku jsme dítěti předali?

K tělesné výšce rodiče téhož pohlaví (otec/syn, matka/dcera) přičteme výšku druhého rodiče zvětšenou (u chlapců) nebo zmenšenou (u dívek) o 13 cm a součet vydělíme dvěma. Získáme nejpravděpodobnější dospělou výšku dítěte. Pokud k této výšce přičteme 8,5 cm a stejný počet i odečteme, vznikne rozmezí, do jakého doroste naše dítě s pravděpodobností 95 %.

Cílová výška chlapců = (výška otce + (výška matky + 13 cm)) / 2 = výsledek ± 8,5 cm

Cílová výška dívek = (výška matky + (výška otce - 13 cm)) / 2 = výsledek ± 8,5 cm

Příklad:

Honzíkova maminka měří 164 cm a tatínek 176 cm. Pravděpodobnou výšku v dospělosti u Honzíka spočítáme následovně:

$$176 + (164 + 13) = 353$$

$$353 : 2 = 176,5$$

$$176,5 + 8,5 = 185$$

$$176,5 - 8,5 = 168$$

Předpokládaná dospělá výška Honzíka bude 176,5 cm. S 95% pravděpodobností doroste do výšky mezi 168 a 185 cm.

Další možnost pro odhad výšky v dospělosti dává percentilový graf. Doporučuje se hodnotit růstovou pozici dítěte ve věkovém období 2–10 let pro dívky a 2–11 let pro chlapce.

A jak na to?

Od bodu, který vyznačuje současnou výšku dítěte, protáhneme myšlenou křivku souběžně s nejbližší percentilovou křivkou až na pravý okraj grafu do věku 18 let. Místo, kde tato myšlená křivka protne pravý okraj, naznačuje pravděpodobně dospělou výšku dítěte.

